

Bloc 3: Manifestacions artístiques contemporànies i del patrimoni cultural.

Anàlisi i apreciació estètica.

Consideracions generals

El bloc de Sabers 3 se centra en la comprensió i la interpretació de les produccions artístiques, visuals i audiovisuals dins del seu context cultural, social i històric. L'anàlisi d'aquestes manifestacions permet a l'alumnat desenvolupar una mirada crítica, reflexiva i respectuosa envers la diversitat de llenguatges i perspectives que configuren la cultura visual.

En una societat altament mediatitzada, esdevé essencial alfabetitzar l'alumnat en els mitjans visuals i digitals, per ajudar-lo a identificar intencions, valors i missatges que circulen en el nostre entorn. L'estudi d'obres històriques i contemporànies, així com del patrimoni proper, afavoreix la sensibilitat estètica, la consciència cultural i la capacitat d'argumentar amb criteri.

Aquest bloc promou el diàleg, la recerca i la col·laboració mitjançant activitats que connecten l'alumnat amb diferents manifestacions culturals i artístiques, incloent-hi aportacions diverses i una perspectiva de gènere. En definitiva, fomenta una educació artística que combina coneixement, pensament crític i participació activa en la cultura visual actual.

Els sabers d'aquest bloc s'entrellacen amb la resta i no es poden concebre de manera aïllada ni com a activitats puntuals o desconnectades; formen part d'un procés integrat que combina coneixements, competències i emocions.

Seqüenciació i concreció dels sabers

Sabers del currículum 1r-3r	Proposta a 1r-2n curs	Proposta a 2n-3r curs	Sabers del currículum 4t	Proposta a 4t curs
3.1 Valoració del patrimoni cultural, incorporant la perspectiva de gènere i la diversitat cultural i social, a	Observació de com les imatges representen persones, entorns i situacions, identificant elements que ajuden a reconèixer rols,	Anàlisi de representacions visuals d'identitat, observant com les imatges construeixen rols, valors, maneres de ser i formes de pertinença en	3.1 Valoració del patrimoni cultural, incorporant la perspectiva de gènere i la diversitat	Interpretació crítica de les representacions visuals de la identitat, analitzant com la imatge construeix discursos sobre gènere, classe, cultura,

Sabers del currículum 1r-3r	Proposta a 1r-2n curs	Proposta a 2n-3r curs	Sabers del currículum 4t	Proposta a 4t curs
<p>través de l'anàlisi, la interpretació i la lectura de manifestacions artístiques contemporànies, locals i de la història.</p>	<p>emocions, edats o maneres de ser.</p> <p>Reconeixement de la diversitat de mirades i representacions, observant diferències en aparença, cultures, costums, formes de viure i relacions, i evitant estereotips bàsics.</p> <p>Comprensió inicial de la identitat visual, explorant com formes, colors, objectes o estils poden expressar gustos, pertinença o característiques personals i col·lectives.</p> <p>Lectura de representacions del context proper, com publicitat, xarxes o imatges escolars, per identificar intencions simples i comentar si són respectuoses i inclusives.</p> <p>Descobriments de referents visuals del passat i del present —obres, objectes, arquitectures, il·lustracions o imatges del patrimoni local i global— per reconèixer diferents maneres de representar persones, entorns i identitats en moments i cultures diverses.</p>	<p>diferents contextos culturals.</p> <p>Identificació d'estereotips visuals i narratius, analitzant com s'utilitzen per reforçar unes idees determinades sobre gènere, edat, origen o estil de vida, i com poden condicionar la lectura.</p> <p>Comprensió del paper de les imatges en la construcció social de la identitat, tant individual com col·lectiva, i en la configuració d'imaginari compartits.</p> <p>Lectura comparada de representacions diverses, contrastant punts de vista, tractaments visuals i maneres d'explicar històries, i identificant absències, simplificacions o biaixos.</p> <p>Anàlisi de representacions visuals de diferents períodes històrics, per identificar continuïtats i canvis en la manera de mostrar identitats, rols i col·lectius, i relacionar-los amb contextos socials, culturals i tecnològics del passat i de l'actualitat.</p>	<p>cultural i social, a través de l'anàlisi de manifestacions artístiques contemporànies, locals i de la història.</p>	<p>edat, ètnia, cos o estil, i els efectes que aquests discursos tenen en la societat.</p> <p>Anàlisi dels mecanismes visuals que creen poder, desigualtat o privilegi, investigant com angles, composicions, absències, repeticions o simbologies poden reforçar o desafiar uns imaginari determinats.</p> <p>Lectura cultural i contextual avançada, per relacionar representacions visuals amb processos històrics, tecnològics o socials que condicionen la seva creació i recepció.</p> <p>Construcció i defensa de punts de vista propis, argumentant interpretacions i proposant lectures alternatives més inclusives, crítiques i responsables en la cultura visual contemporània.</p> <p>Interpretació crítica de narratives visuals històriques i contemporànies, analitzant com els discursos del passat influeixen en les representacions actuals i com l'art contemporani replanteja o desafia aquests imaginari.</p>

Sabers del currículum 1r-3r	Proposta a 1r-2n curs	Proposta a 2n-3r curs	Sabers del currículum 4t	Proposta a 4t curs
3.2 Identificació de les característiques estilístiques, el context i la funció de les produccions artístiques al llarg de la història i en l'actualitat, aplicant estratègies de recerca d'informació en fonts diverses, inclosa la d'Internet.	<p>Descobriments de diferents estils visuals del passat i del present, observant com les persones han representat la realitat i les identitats al llarg del temps (pintura, ceràmica, arquitectura, grafismes populars...).</p> <p>Identificació de llenguatges visuals bàsics —realista, simbòlic, narratiu, decoratiu, expressiu— a través d'imatges patrimonials, obres conegudes i produccions de la cultura visual contemporània.</p> <p>Reconeixement de funcions bàsiques de les imatges (informar, decorar, expressar, explicar), entenent que aquestes funcions ja existien en cultures i èpoques diverses.</p> <p>Comparació senzilla de representacions de diferents moments històrics o cultures per reconèixer canvis, permanències i maneres diverses de mirar el món.</p>	<p>Anàlisi de llenguatges i estils artístics de diferents èpoques i cultures (antic, medieval, modern, contemporani), per identificar trets visuals característics i la seva intenció expressiva o simbòlica.</p> <p>Interpretació de com l'art i la cultura visual evolucionen al llarg del temps, relacionant canvis d'estil amb transformacions socials, tecnològiques i culturals.</p> <p>Comprensió de les funcions de les produccions visuals (expressives, narratives, informatives, persuasives) i del paper que han tingut en societats diverses: muralisme, iconografia religiosa, cartellisme, imatge digital, etc.</p> <p>Lectura comparada de produccions del patrimoni i de la cultura actual, per identificar continuïtats, ruptures i influències entre tradició i contemporaneïtat.</p>	3.2 Anàlisi de recursos formals, tècnics, literaris i persuasius, i la seva relació amb la funció i la finalitat, a partir de l'observació, la classificació i la comparació de produccions dels àmbits de la publicitat, l'art i el disseny.	<p>Interpretació crítica dels estils i moviments visuals (modernisme, avantguardes, postmodernitat, art contemporani, cultura visual digital), per comprendre'n l'impacte i les intencions.</p> <p>Anàlisi de la cultura visual contemporània com a espai híbrid on conviuen recursos històrics, tècniques digitals i nous llenguatges audiovisuals, i com aquests donen forma a discursos complexos.</p> <p>Comprensió profunda de les funcions culturals, socials i polítiques de les imatges, examinant com s'han utilitzat al llarg del temps per influir, emocionar, educar o persuadir.</p> <p>Lectura crítica de produccions del passat i del present per identificar discursos, contextos, representacions i impactes, i situar el treball visual propi dins d'un marc cultural més ampli.</p>
3.3. Lectura de missatges visuals en mitjans de comunicació, Internet, les xarxes socials i l'entorn, a través de la reflexió crítica	Descobriments dels principals espais on circulen les imatges (publicitat, xarxes, videojocs, museus, escola), per observar com	Anàlisi del paper de les imatges en mitjans i entorns diversos, observant com la publicitat, els mitjans informatius, les xarxes, els videojocs o els espais	3.3. Detecció de la publicitat subliminar i reflexió crítica sobre els estereotips en la societat de consum i el consum	Interpretació crítica de la cultura visual contemporània, analitzant com les imatges configuren imaginari col·lectius, narratives

Sabers del currículum 1r-3r	Proposta a 1r-2n curs	Proposta a 2n-3r curs	Sabers del currículum 4t	Proposta a 4t curs
sobre la seva funció i els possibles significats.	<p>canvia la seva funció segons el context.</p> <p>Reconeixement de missatges visuals senzills en imatges de l'entorn proper, per identificar intencions bàsiques com informar, atraure, persuadir o entretenir.</p> <p>Comprensió inicial del paper de les imatges en la vida quotidiana, i observació de com ens influeixen a l'hora de comprendre el món, imaginar històries o formar opinions.</p> <p>Valoració bàsica de representacions visuals des del respecte i la responsabilitat, comentant si són inclusives, adequades i respectuoses.</p>	<p>culturals utilitzen recursos visuals per generar impacte o influir en opinions.</p> <p>Comprensió de com es construeixen discursos visuals —mitjançant eleccions d'enquadrament, repeticions, omissions, símbols i narratives— i dels seus efectes en la percepció del públic.</p> <p>Lectura crítica de representacions mediades, per identificar biaixos, estereotips o intencions persuasives que poden condicionar la mirada.</p> <p>Valoració de produccions culturals i artístiques com a formes d'expressió, reflexió i transformació social, i reconèixer-ne els contextos de difusió i recepció.</p>	responsable, en l'anàlisi de la publicitat i el disseny.	<p>socials, identitats i conflictes.</p> <p>Anàlisi dels mecanismes de producció, difusió i recepció en els diferents mitjans visuals (art, disseny, publicitat, audiovisual, entorns digitals), per entendre qui crea, amb quina intenció, per a qui i amb quin impacte.</p> <p>Estudi de la funció social i política de les produccions visuals, examinant com poden reforçar o qüestionar discursos de poder, desigualtats, representacions identitàries o narratives dominants.</p> <p>Construcció de posicionaments crítics propis, argumentant lectures informades sobre imatges del present i del passat i proposant alternatives més inclusives, responsables i transformadores.</p>
3.4. Desenvolupament del pensament ètic i responsable en relació amb la propietat intel·lectual i cultural.	<p>Comprensió inicial de la propietat intel·lectual, de manera que es reconegui que les imatges, creacions i idees tenen autoria i que cal respectar-la.</p> <p>Identificació de pràctiques respectuoses a l'hora d'utilitzar imatges d'altres persones, com ara</p>	<p>Comprensió dels principis bàsics de propietat intel·lectual i autoria, incloent-hi drets d'imatge, llicències obertes, citació i ús legítim de materials.</p> <p>Anàlisi crítica de riscos i impactes de la difusió visual, amb reflexió sobre privacitat, manipulació d'imatges, estereotips, biaixos i</p>	3.4. Desenvolupament del pensament ètic i responsable en relació amb la propietat intel·lectual i cultural.	<p>Anàlisi crítica de les implicacions ètiques de la cultura visual contemporània, reflexionant sobre apropiació cultural, explotació d'imatges, desinformació, intel·ligència artificial i manipulació digital.</p> <p>Aplicació rigorosa de criteris de propietat intel·lectual i drets culturals, utilitzant llicències</p>

Sabers del currículum 1r-3r	Proposta a 1r-2n curs	Proposta a 2n-3r curs	Sabers del currículum 4t	Proposta a 4t curs
	<p>evitar copiar sense permís i citar-ne o reconèixer-ne la font de manera senzilla.</p> <p>Reflexió sobre la difusió d'imatges en entorns propers (aula, escola, web del centre), comentant què és adequat compartir i quines precaucions cal tenir amb la imatge pròpia i la dels altres.</p> <p>Presentació de produccions pròpies amb actitud responsable, explicant el procés i reconeixent inspiracions o ajudes rebudes.</p>	<p>responsabilitats en xarxes socials.</p> <p>Aplicació de criteris responsables en la presentació i difusió de projectes visuals i audiovisuals, i justificació de decisions sobre què es mostra, com i a quin públic.</p> <p>Reconèixer i respectar el patrimoni visual i cultural, entenent que les imatges i formes del passat tenen significats i contextos que cal tenir en compte a l'hora de reinterpretar-les.</p>		<p>adequades (Creative Commons, domini públic, ús legítim), citant fonts i evitant pràctiques d'apropiació no respectuosa.</p> <p>Reflexió sobre la responsabilitat social del creador, considerant l'impacte que poden tenir les produccions visuals en col·lectius, discursos socials i espais públics.</p> <p>Construcció de discursos visuals responsables, argumentant decisions sobre autoria, referents, reutilització, representació i difusió, i defensant pràctiques culturals ètiques i inclusives.</p>